

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Postbus 20701
2500 ES 's-Gravenhage

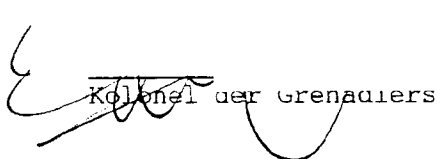
-Aan:
Zie verzendlijst.

Telefoon 070 - 318 81 88
Telex 32374 KYDER/BIV NL
Telefax 070 - 318 79 51

Uw brief	Uw kenmerk	Ons nummer	Datum
		DIS/91/095/4310	3 september 1991
Onderwerp			
Joegoslavië: recente ontwikkelingen (nr 50/91)			

1. Hierbij doe ik U toekomen een notitie over de recente ontwikkelingen in Joegoslavië.
2. Zonder bijlage is deze brief ongeclassificeerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst
voor deze
Het Hoofd Stafafdeling Inlichtingen

Kolonel der Grenadiers

Bijlagen   Bezoekadres
één   Kalvermarkt 28
   's-Gravenhage

Doorkiesnummer
070 - 318 6634

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

Verzendlijst behorende bij brief MID nr. DIS/91/095/4310, d.d. 3 september 1991

Aan:

Coördinator Verenigde Inlichtingendiensten Nederland

(Secretaris Generaal Ministerie Algemene Zaken)

Hoofd Inlichtingendienst Buitenland

Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst

Ministerie van Buitenlandse Zaken

t.a.v. AMAD

MINISTERIE VAN DEFENSIE
MILITAIRE INLICHTINGDIENST

JOEGOSLAVIE
Militair-politieke situatie
50/91

(Afgesloten 031000 SEP 1991)

Federale overheden/EG

Vandaag wordt in Den Haag een bijeenkomst gehouden van de ministers van Buitenlandse Zaken van de EG. Hierbij zal met name beslist worden over de organisatie van een vredesconferentie over Joegoslavië, zoals de afgelopen dagen is overeengekomen. Aan deze conferentie zullen in beginsel, naast de EG, het federale presidium, de federale regering en de presidenten van de zes deelstaten deelnemen. Overigens hebben gisteren vertegenwoordigers van de Servische minderheid in Kroatië, die geen partij is bij de gisteren gesloten overeenkomst, de eis verwoord om ook op deze conferentie vertegenwoordigd te mogen zijn. Zij hechten er kennelijk belang aan op deze wijze een vorm van internationale erkenning van hun rechten te verwerven. Ook moet niet uitgesloten worden geacht dat zij eraan twifelen of de vertegenwoordigers van Servië hun belangen op de conferentie voldoende zullen behartigen.

Belangrijk onderdeel van deze conferentie zal zijn het opstellen van een arbitrageprocedure tussen Servië en Kroatië over de status van de door Serviërs gedomineerde streken in Kroatië. De arbitragecommissie, die binnen twee maanden een concept-oplossing dient te presenteren, zal in beginsel uit vijf personen bestaan. In het overleg vooraf zijn zowel een gemengde (een Kroaat, een Serviër, een vertegenwoordiger van het federale gezag, twee EG-functionarissen) als ook een uitsluitend "Europese" (vijf EG-vertegenwoordigers) samenstelling als mogelijkheden genoemd.

Overigens is het vrijwel uitgesloten dat een dergelijke arbitrageprocedure in de huidige omstandigheden een wederzijds aanvaardbare oplossing voor het minderhedenprobleem zal kunnen formuleren. Gezien de vermenging van Serviërs en Kroaten, met name in Slavonië, maar ook in de andere betwiste gebieden, is het onmogelijk een geografische verdeling te maken die niet tot resultaat heeft dat een van beide republieken een aanzienlijke etnische minderheid zal hebben. Aangenomen moet worden dat de relatie tussen Serviërs en Kroaten als gevolg van de huidige botsingen dermate slecht is, dat etnische botsingen ook na een eventuele territoriale herindeling zullen blijven voorkomen.

Kroatië

Van cruciaal belang bij het EG-voorstel is de bepaling dat alle partijen in Kroatië onmiddellijk het vuren staken. Ondanks enkele incidenten kan gesteld worden dat dit bestand de afgelopen nacht redelijk in acht is genomen. Een commandant van een Servische militia in Slavonië (Oost-Kroatië) heeft echter de vrees uitgesproken dat de Kroaten dit bestand slechts gebruiken als een "adem-pauze om zich te herstellen", waarna de gevechten weer zullen opleven. De commandant van de extreem-nationalistische Servische Chetniks, Seselj, zou reeds hebben verklaard dat de "bevrijding" van de Servische gebieden in Kroatië zal doorgaan. Deze uitlatingen vormen een aanwijzing dat het bestand in Kroatië zeer broos is en waarschijnlijk niet lang stand zal kunnen houden.

Opmerkelijk is dat de leider van de Krajina, de Servische regio in het Dalmatische kustgebied die zich vorig jaar eenzijdig heeft afgescheiden van Kroatië en

aansluiting zoekt bij Servië, zich positief heeft uitgelaten over het bestand. Mogelijk ziet de Krajina mogelijkheden om op de komende vredesconferentie in ieder geval een vorm van internationale erkenning van zijn autonomie te verwerven. Het is ook mogelijk dat de opstelling verband houdt met de machtsstrijd tussen de de facto machthebbers in de Krajina en in het gebied actieve autonome milities.

Het mandaat van de EG-waarnemers is met onmiddellijke ingang, en tenminste tot 13 oktober, uitgebreid tot het hele grondgebied van Kroatië. De waarnemersteams mogen evenwel slechts actief zijn in de gebieden waar de lokale commandanten een staakt-het-vuren zijn overeengekomen. Dit houdt verband met het feit dat een aantal strijdgroepen, met name Servische, autonoom opereren en vaak geen gezag boven zich erkennen. Er zullen derhalve eerst speciale teams worden samengesteld door vertegenwoordigers van de JNA, Kroatië en de Servische minderheden, die in de gevechtsgebieden een daadwerkelijke wapenstilstand zullen proberen te bewerkstelligen. Naar verwachting zal dit een tijdrovende en vaak vruchteloze onderneming blijken, die de inzet van de EG-waarnemers ernstig zal beperken.

Volgens de gisteren gesloten akkoorden moeten alle para-militaire organisaties, met uitzondering van de reguliere politie, en alle illegale gewapende groeperingen ontbonden worden. De federale strijdkrachten (JNA) dienen zich terug te trekken in de kazernes. Over de interpretatie van deze bepalingen lijkt reeds onenigheid te bestaan. De Kroatische president Tudjman heeft zich weliswaar bereid verklaard de opgeroepen reservisten van de Kroatische Nationale Garde (KNG) te demobiliseren, maar hij herhaalde tevens dat de KNG in zijn visie geen para-militaire organisatie is en derhalve niet onder het akkoord tot ontbinding valt. De JNA-leiding heeft reeds duidelijk gemaakt pas naar de kazernes te zullen terugkeren als ook de KNG ontbonden wordt. Aangezien het eveneens uiterst onwaarschijnlijk is dat de Servische milities in Kroatië ontbonden zullen worden, moet er van worden uitgegaan dat een militaire confrontatie in Kroatië tot de mogelijkheden blijft behoren.

Conclusie/vooruitzicht

Vandaag zullen de EG-ministers van Buitenlandse Zaken nadere beslissingen nemen over de op korte termijn te organiseren vredesconferentie over Joegoslavië. Het is echter onwaarschijnlijk dat op deze conferentie de basis kan worden gelegd voor een voor alle partijen aanvaardbare politieke oplossing van de tegenstellingen in het land. Het staakt-het-vuren in Kroatië heeft de afgelopen uren stand gehouden. Er moet echter van worden uitgegaan dat een herleving van de gevechten in Kroatië tot de serieuze mogelijkheden behoort. Hierdoor wordt de kans op een succesvol verloop van de conferentie nog verder verkleind. De rol van de EG-waarnemers in Kroatië is beperkt tot de gebieden waar alle partijen de wapenstilstand aanvaardden en zal derhalve waarschijnlijk van ondergeschikt belang zijn.